

Kontroljautājumi, kas palīdzēs saprast vai konkrēto publisko iepirkumu var īstenot sociāli atbildīgā veidā

SOCIĀLI ATBILDĪGS
PUBLISKAIS IEPIRKUMS

Kontroljautājumi

- Vai, pildot publisko iepirkumu, var nodarbināt personas, kuras darba tirgū ir nelabvēlīgā situācijā (piemēram, bezdarbnieki, t.sk. ilgstošie bezdarbnieki, neaktīvas personas, t.sk. izglītībā vai apmācībā neiesaistītas neaktīvas personas, cilvēki ar invaliditāti, utt.)?
- Vai, pildot publisko iepirkumu, jaunie darbinieki, galvenokārt tādi, kuri darba tirgū ir nelabvēlīgā situācijā, var iegūt vai paaugstināt kvalifikāciju?
- Vai nozarē/jomā pastāv paaugstināts risks, ka, pildot publisko pasūtījumu, notiks darba tiesību un darba apstākļu standartu pārkāpšana, it īpaši darba drošības un veselības aizsardzības jomā?
- Vai publiskā iepirkuma ietvaros attiecīgajā gadījumā ir svarīgi paaugstināt prasības darba apstākļiem, salīdzinot ar parastiem darba apstākļu standartiem?
- Vai publisko iepirkumu (vai tā daļas) izpildi var veikt sociālie uzņēmumi, vai arī attiecīgajā gadījumā tie var piedalīties izpildē kā apakšuzņēmēji?
- Vai publisko iepirkumu vai tā daļu var izpildīt arī mazie un vidējie uzņēmumi (attiecīgajā gadījumā izpildē piedalīties kā apakšuzņēmēji)? Vai būtu vēlams veikt tādas pasākumus, lai uzlabotu to piekļuvi dalībai publiskajos iepirkumos?
- Vai pastāv paaugstināts risks, ka varētu izveidoties problemātiskas attiecības piegādātāju ķēdē, galvenokārt mazajiem un vidējiem uzņēmumiem, piem., kavēta rēķinu apmaksa, personu nelegāla nodarbinātība, darba drošības un veselības pārkāpumi, apkārtējās vides aizsardzības juridisko normu neievērošana un tml.?
- Vai ir kāds ekonomiski pieņemams risinājums, kas ļautu iegūt videi nekaitīgākus pakalpojumus, piemēram, vai tas ļaus ietaupīt enerģiju, samazināt emisijas, izmantot videi nekaitīgus materiālus, pārstrādāt, samazināt atkritumus, iesaistīt aprites ekonomiku un tamlīdzīgi?

JĀ

Sociāli atbildīga publiskā
iepirkuma iespējas

- Tādu personu nodarbināšana, kas darba tirgū ir nelabvēlīgā situācijā
- Atbalsts praksei, mācībām un pārkvalifikācijai
- Pienācīgu darba apstākļu veicināšana
- Pienācīgu darba apstākļu veicināšana
- Atbalsts sociālo uzņēmumu dalībai publiskajos iepirkumos
- Ieguvums vietējai ekonomikai un kopienai
- Godīgas piegādātāju attiecības
- Atbalsts videi nekaitīgiem risinājumiem

Kāpēc un kā īstenot sociāli atbildīgu publisko iepirkumu

Bukleta autors ir Čehijas Republikas Darba un sociālo lietu ministrija. Buklets čehu valodā pieejams: https://sovz.cz/wp-content/uploads/2019/06/sovz_implementace_infografika.pdf. Bukleta tekstu tulkoja biedrība "Sabiedriskās politikas centrs PROVIDUS". Par latviskotā tekstā saturu atbild biedrība "Sabiedriskās politikas centrs PROVIDUS".

Ko nozīmē sociāli atbildīgs publiskais iepirkums?

Sociāli atbildīgs publiskais iepirkums ir apzināta, sistemātiska un stratēģiska tādu apsvērumu integrēšana ar iepirkumu saistītās darbībās, kas rada pozitīvu ietekmi uz sabiedrībai būtisku problēmu risināšanu un efektīvi virza uz priekšu sociālo un darbaspēka politiku. Sociālās atbildības kritēriji var tikt integrēti visās ar preču, pakalpojumu vai būvdarbu iepirkumu saistītās darbībās, sākot no vajadzību noskaidrošanas, atbilstošu specifikāciju izstrādes un novērtējuma procesa līdz pat sasniegto rezultātu uzraudzībai.

Vairāk par sociāli atbildīgu publisko iepirkumu
www.iub.gov.lv
sadaļā "Sociālais iepirkums"

SOLI PA SOLIM: sociāli atbildīga publiskā iepirkuma četri īstenošanas posmi

Sociāli atbildīga publiskā iepirkuma principi

Sociāli atbildīga publiskā iepirkuma principi ir vērtības, kuras pasūtītājs apņemas ievērot, īstenojot publisko iepirkumu. Pieņemot sociāli atbildīga publiskā iepirkuma principus, pasūtītājs publiski apliecina savu vēlmi un interesi publiskos iepirkumus īstenot sociāli atbildīgā veidā

- Valsts pārvaldes atbildība**
Pasūtītājs apzinās un uzņemas atbildību par publisko iepirkumu ietekmi uz sabiedrību, vidi un ekonomiku. Pasūtītājs stratēģiski plāno publiskos iepirkumus, cenšas rast ilgtspējīgus risinājumus, uzlabo procedūras un publisko iepirkumu pārvaldības procesus. Tas sazinās ar ieinteresētajām personām, jo īpaši ar piegādātājiem un izpildē iesaistītajām personām.
- Ilgspējīgas izmaksas**
Pasūtītājs stratēģiski plāno publiskos iepirkumus, cenšas rast ilgtspējīgus risinājumus, uzlabo procedūras un publisko iepirkumu pārvaldības procesus. Tas sazinās ar ieinteresētajām personām, jo īpaši ar piegādātājiem un izpildē iesaistītajām personām.
- Veicināt, ka darbiniekiem ir pienācīgi darba apstākļi**
Pasūtītājs seko līdzi, lai publiskā iepirkuma izpildē nodarbinātajiem būtu pienācīgi darba apstākļi. Šis attiecas arī uz apakšuzņēmējiem, kas iesaistīti izpildē, izslēdzot iespēju, ka piegādes ķēdē darbiniekiem netiek nodrošināti pienācīgi darba apstākļi.
- Godīga konkurence**
Konsultēšanās ar tirgus dalībniekiem tiek nodrošināta caurskatāmā un atklātā veidā, netiek ierobežota konkurence. Konsultācijas ar tirgus dalībniekiem un sociālajiem partneriem ir atklātas un dokumentētas.

Sociāli atbildīga publiskā iepirkuma iespējas

Vēlme publiskos iepirkumus īstenot sociāli atbildīgā veidā ir svarīgs pirmais solis. Nākošais solis, ņemot vērā pasūtītāja mērķus un vajadzības, ir saprast, kādus sociālos apsvērumus tas var ietekmēt, veicot sociāli atbildīgus publiskos iepirkumus.

- Veicināt nodarbinātības iespējas personām, kas atrodas nelabvēlīgā situācijā darba tirgū, piemēram, bezdarbnieki, t.sk. ilgstošie bezdarbnieki, neaktīvas personas, t.sk. izglītībā vai apmācībā neiesaistītas neaktīvas personas, cilvēki ar invaliditāti, un citi;
- Sekmēt iespējas, ka darbiniekiem tiek piedāvāts paaugstināt kvalifikāciju, iegūt darba prasmes;
- Veicināt, ka darbiniekiem ir pienācīgi darba apstākļi;
- Veicināt sociālo uzņēmumu dalību publiskajos iepirkumos;
- Veicināt mazo un vidējo uzņēmumu dalību publiskajos iepirkumos;
- Veicināt ētisku tirdzniecību, noteiktos apstākļos iepirkuma prasībās un līgumu nosacījumos ņemt vērā ētiskas tirdzniecības jautājumus;
- Sekmēt produktu un pakalpojumu pieejamību, it īpaši lai personām ar invaliditāti tiktu nodrošinātu piekļuvi, piemēram, sabiedriskajiem pakalpojumiem, sabiedriskajām ēkām, sabiedriskajam transportam, sabiedriskajai informācijai.

Padoms

**SOCIĀLI ATBILDĪGA PUBLISKĀ
IEPIRKUMA ĪSTENOŠANA**

Uzsākot publiskā iepirkuma veikšanu, Jums noderēs materiāls ar kontroljautājumiem, kas pieejami nākamajā lapā.